Talous ja verotus
Lauri Lehmusoja

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

Muistio 1 (2)

24.10.2022

HE 227/2022 vp – Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista verovuosina 2020–2023 annetun lain muuttamisesta sekä peitellyn osingonjaon verotuksen laajentamista koskevaksi lainsäädännöksi

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää kuulemispyynnöstä. Lausuntonamme esitämme seuraavaa.

Kone- ja laiteinvestointien korotetut poistot

Hallituksen esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista verovuosina 2020–2023 annetun lain soveltamisaikaa siten, että lakia sovellettaisiin myös verovuosien 2024 ja 2025 verotuksessa. Korotettujen poistojen tarkoituksena on alentaa yritysten kone- ja laiteinvestointien tuottovaatimusta ja siten kannustaa lisäämään investointeja.

EK kannattaa esitettyä kone- ja laiteinvestointien korotettuja poistoja koskevan säädöksen soveltamisajan jatkamista.

EK kuitenkin toteaa, että kaksinkertaisten poistojen rajaaminen pelkästään uuteen irtaimeen käyttöomaisuuteen on ratkaisu, jota tulisi nyt soveltamisaikaa koskevan muutoksen yhteydessä harkita uudelleen.

Useat yritykset investoivat myös käytettyinä hankittaviin koneisiin ja laitteisiin. Korotettujen poistojen rajoittaminen pelkästään uusiin koneisiin ja laitteisiin jättää lain soveltamisalan ulkopuolelle erityisesti pk-yrityksille tärkeän osan kone- ja laiteinvestoinneista. Käytettyjen laitteiden sisällyttäminen säännöksen soveltamisalaan myös tukisi hallitukselle tärkeitä tavoitteita mm. kiertotalouden ja kestävän kehityksen edistämisestä. Käytettyjen koneiden ja laitteiden lisäämisellä lain soveltamisalaan ei pitäisi olla myöskään suurta fiskaalista merkitystä, koska nyt voimassa olevaa lakia koskevan hallituksen esityksen HE 85/2019 vp. mukaan ne muodostavat vain noin 10 % investoinneista ja koska käytetyn koneen myyntihinta myös vastaavasti tuloutuu käytetyn koneen tai laitteen myyjän verotuksessa.

Talous ja verotus
Lauri Lehmusoja

24.10.2022

Peitellyn osingon verotus

Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia, maatilatalouden tuloverolakia ja tuloverolakia siten, että peitelty osinko olisi kokonaan veronalaista tuloa. Esityksen taustana on pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman kirjaus, jossa on todettu, että peitelty osinko on syytä katsoa kokonaan veronalaiseksi tuloksi.

EK toteaa, että peitellyn osingon verotus voi tulla kyseeseen monenlaisissa tilanteissa: kysymys voi olla tarkoituksellisesta väärinkäytöksestäkin, mutta useasti peitellyn osingon verotus on seurausta epähuomiossa tapahtuneesta arvostusvirheestä tai muusta vastaavasta erehdyksestä. Tahattomia, yrittäjän erehdyksestä johtuvia peitellyn osingon tilanteita esiintynee erityisesti PK-yrityksissä. Peiteltyä osinkoa koskevien säännösten käytännön soveltamistilanteissa on myös huomattavasti tulkinnanvaraisuutta.

Peitellyn osingon veroseuraamukset ovat nykyiselläänkin tyypillisesti merkittävästi ankarammat kuin avoimen osingonmaksun tai palkkatulon verotus. Peitelty osinko verotetaan 75 %:sti ansiotulona progressiivisen veroasteikon mukaan, ja peitellystä osingosta aiheutuneet kustannukset lisätään lisäksi yhtiön tuloon, jolloin ne tulevat yleensä verotetuksi 20 %:n yhteisöverokannalla. Peitellyn osingon tilanteissa tulevat käytännössä poikkeuksetta suoritettavaksi myös veronkorotukset ja viivästysseuraamukset.

Myös eduskunnan valtiovarainvaliokunta on mietinnössään VaVM 12/2004 todennut, että peitellyn osingonjaon seuraamukset ovat kokonaisuudessaan varsin ankarat.

Yleisempänä verojärjestelmän rakenteeseen liittyvänä huomiona EK myös katsoo, että verovelvollisen erilaisista virheistä aiheutuvat seuraamukset on perusteltua ja selkeintä toteuttaa verotuksen sanktiojärjestelmän kautta, tavallisesti esimerkiksi veronkorotuksin. Tosiasialliselta luonteeltaan sanktionkaltaisia määräyksiä ei tulisi sisällyttää yleisiin tulon veronalaisuutta tai sovellettavaa verokantaa koskeviin säännöksiin, kuten hallituksen esityksessä nyt esitetään.

Edellä lausutuin perustein **EK ei kannata esitystä peitellyn osingon verotuksen kiristämiseksi**.